

Informacja o zagrożeniach

Wysłane przez Mateusz Krzywicki, 10/05/2018 **Treść:**

Barszcz Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi* Manden.), potocznie "**zemsta Stalina**", to groźna dla ludzi roślina, powodująca przede wszystkim oparzenia skóry, ale w określonych sytuacjach mogąca przyczynić się nawet do śmierci osoby, która miała z nią kontakt. Barszcz Sosnowskiego to inwazyjny chwast należący do rodziny selerowatych (*Apiaceae*). Do Polski został sprowadzony z Kaukazu pod koniec lat 50. XX wieku. W czasach stalinowskich rozpoczęto jego uprawę na wielką skalę, ponieważ miał służyć, jako pasza dla bydła, jednak niedługo potem zaprzestano jego uprawy. Bardzo często rośnie w tych samych skupiskach, co barszcz olbrzymi (mantegazyjski), który jest równie niebezpieczny, co Sosnowski.

Barszcz Sosnowskiego można pomylić z wyrosniętym koprem, ale jest od niego o wiele wyższy - osiąga nawet 4 metry wysokości. Chwast ma zieloną bruzdowaną łodygą, która w dolnej części jest pokryta fioletowymi plamkami. Jego liście są duże i szerokie (o średnicy do 150 cm), o zaokrąglonych końcówkach, a kwiaty zebrane w gęsty i duży baldach są białe.

Dlaczego barszcz Sosnowskiego jest niebezpieczny?

Zagrożenie dla zdrowia ludzi stanowią furanokumaryny zawarte w soku oraz w wydzielinie włosków gruczołowych barszczu Sosnowskiego. Związki te w obecności światła słonecznego, w szczególności promieni UVA i UVB, wiążą się z DNA komórek skóry i powodują oparzenia (fotodermatozę) II i III stopnia. Jak podaje Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupsku, dodatkowo odkryto także działanie rakotwórcze i teratogenne (powodujące wady płodu) niektórych furanokumaryn wytwarzanych przez ten gatunek.

Barszcz Sosnowskiego jest szczególnie niebezpieczny w okresie kwitnienia i owocowania, kiedy odnotowuje się wysoką temperaturę powietrza. Wtedy nawet pośredni kontakt z tą rośliną może doprowadzić do **poparzenia skóry**, ponieważ związki furanokumarynowe wydostają się z barszczu w postaci oprysków i osadzają się na skórze osób przebywających w pobliżu.

Gdzie rośnie barszcz Sosnowskiego?

Barszcz Sosnowskiego jest rośliną silnie zachwaszczającą teren. Szybko rośnie na małej powierzchni, ponieważ ma ogromną zdolność do regeneracji, a wielka ilość nasion znajdujących się w glebie sprawia, że roślina zachowuje zdolność do kiełkowania przez kilka lat.

Barszcz Sosnowskiego można spotkać w miejscach nieużytkowanych przez człowieka, czyli głównie na odłogach, łąkach i przy drogach. Rośnie także wzdłuż brzegów rzek i jezior, na polach uprawnych, pastwiskach, w ogrodach i parkach. Coraz częściej można go spotkać w żyznych lasach olchowych, a także łągowych, które rosną nad rzekami i potokami.

Według danych z mapy zbadanych stanowisk barszczu Sosnowskiego i barszczu olbrzymiego w Polsce, opracowanej przez badaczy z Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie, nie ma województw wolnych od inwazji toksycznych barszczy. Barszcz najchętniej rośnie we wschodniej i centralnej części naszego kraju, czyli w województwie warmińsko-mazurskim i mazowieckim.

Oparzenie barszczem Sosnowskiego - objawy

Objawy oparzeń pojawiają się od 30 minut do 2 godzin od kontaktu z rośliną. Na siłę reakcji ma wpływ wrażliwość skóry poparzonej osoby, a także słoneczna pogoda, wysokie temperatury i duża wilgotność powietrza (w tym także silne spocenie się).

Ponadto związki chemiczne zawarte w soku barszczu Sosnowskiego mogą wywoływać:

Roślina jest szczególnie niebezpieczna dla alergików. Zawiera substancje chemiczne, które mogą spowodować pęcherze, owrzodzenia, martwicę tkanek.

- podrażnienia dróg oddechowych
- nudności
- wymioty
- bóle głowy
- zapalenie spojówek

W ciągu 24 godzin nasilają się objawy w postaci zaczerwienienia skóry (erythema) i pęcherzy z surowicznym płynem (oedema). Stan zapalny utrzymuje się przez około 3 dni. Po tygodniu miejsca podrażnione ciemnieją (następuje hiperpigmentacja) i stan taki może utrzymywać się przez kilka miesięcy. Miejsca podrażnione na skórze zachowują wrażliwość na światło ultrafioletowe nawet przez kilka lat. Po tym okresie czasu mogą pozostać widoczne blizny

Jednak u osób nadwrażliwych oparzenie barszczem może dochodzić do ciężkich powikłań - martwicy tkanek i w dalszej kolejności nawet do amputacji. W niektórych przypadkach poparzenie barszczem Sosnowskiego może doprowadzić nawet do śmierci. W 2015 roku w wyniku kontaktu z tą rośliną zmarła 67-letnia kobieta. Mimo, że stwierdzono u niej poparzenia II stopnia na obszarze jedynie 5 proc. ciała, doszło do niewydolności krążeniowej i śmierci. Jak jednak zwracają uwagę lekarze, pacjentka miała obniżoną odporność, bo cierpiała na choroby przewlekłe.

Oparzenia barszczem Sosnowskiego - jak je leczyć?

Jeśli podejrzewasz, że miałeś styczność z barszczem, dokładnie przemyj zaatakowane miejsca wodą z mydłem i jak najszybciej skontaktuj się z lekarzem. Pamiętaj, aby unikać słońca przez dwie doby - poddanie skóry oparzonej działaniu promieni słonecznych zwiększa stan zapalny i ryzyko powstania bardziej widocznych blizn.

Przy oparzeniu barszczem Sosnowskiego warto stosować maści przeznaczone do leczenia suchych i łuszczących się zmian skórnych, które przeciwdziałają reakcjom alergicznym. Można sięgnąć także po krem, który przyspiesza gojenie się oparzeń, owrzodzeń, likwiduje ból i uczucie swędzenia.

Źródłowy URL: <https://urząd.augustow.pl/node/1605>